

Börtönújság

2014.
december
megjelenik
kéthavonta

CXVII. (117.) évfolyam

Alapítva: 1898

Karácsony a börtönben

2.

„A zárkák világából szemlélődve nemegyszer inkább megpróbáljuk elhatárolni a karácsonyt és üzenetét a „börtöntől”, igyekszünk nem tudomásul venni azt, hogy ünnep van. Könnyen jutunk oda, hogy úgy érezzük, életünkben nincs helye az ünnepnek.”

Kaszó Gyula börtönlelkész karácsonyi gondolatai.

Tisztelt Olvasók!

Az Állampusztai Országos Büntetés-végrehajtási Intézet munkatársainak kezdeményezésre új, hatfordulós műveltségi vetélkedő indul, melyben minden fogvatartott részt vehet. A feladatsorokat a Börtönújságban tesszük közzé, lehet hegyezni az elmét és a ceruzát.

Sok fogvatartott tett jóvátételi felajánlást a temetők Halottak napi rendbetételére. Szétnéztünk a nagyvilágban is, hol, hogyan emlékeznek halottaikra és honnan ered a halloween töklámpása.

A Támop 5.6.3 jóvoltából egyre többen jutnak szakmához a börtönökben. Több helyszínen néztük meg, ki milyen szakmát kapott a kezébe. Találkoztunk újdonsült targoncavezetőkkel, pékekkel, szakácsokkal, festő-mázoló szakmunkásokkal és burkolókkal.

Fentiekén túl is sok hasznos, érdekes programon vehettek részt a fogvatartottak, melyekről szintén olvashatnak a Börtönújság hasábjain, melyhez kellemes időöltést kíván a szerkesztőség.

Minden olvasónknak békés ünnepeket és boldog új évet kívánunk!

Halottak napi jóvátétel és a halloween története

3-5

Szakmát tanulnak a szabadulás utáni visszailleszkedésért

6-7

Börtönélet Hírek a börtönök programjairól

8-11

Indul a műveltségi vetélkedő!

12

Börtönkarácsony

Börtön és karácsony. Egyáltalán, egybekapcsolható ez a két szó és jelenség?

Nem annyira ellentétes-e a jelentésében, érzelmi töltésében, hogy erőltetés az egybefűzésük?

Könnyen ragadtatjuk magunkat arra, hogy azt mondjuk, kizárják egymást. Vagy az egyik, vagy a másik. Szinte egy törésvonal, vagy fal húzódik a kettő között. Minek fáradoznánk azon, hogy áthidaljuk, vagy lebontsuk? A zárkák világából szemlélődve nemegyszer inkább megpróbáljuk elhatárolni a karácsonyt és üzenetét a „börtöntől”, igyekszünk – önmagunkat saját érzelmeinktől is féltve – nem tudomásul venni azt, hogy ünnep van.

Könnyen jutunk oda, hogy úgy érezzük, életünkben nincs helye az ünnepnek: távol vagyunk az igazi léttől, és távol van tőlünk az igazi élet. Távol van a szeretet, a felszabadult öröm és boldogság. Elsodródtak a lehetőségek, és az elérhetetlenségig el vannak zárva azok a területek, amik kiteljesedést ígérhetnek. Ennél messzebb talán már csak Istent és az Ő kegyelmét érezzük magunktól... Messzire sodródtunk, itt nincs, nem is lehet ünnep. Szinte mi magunk zárjuk ki. Hasonlóan gondolkodhattak egykor a pásztorok, akikről karácsonyi hirdetésében az evangéliumíró *Lukács* beszámol (Lukács írása szerinti evangélium 2. fejezet, 1-20. vers). A pásztorok is el voltak szigetelve a társadalom jelentős részétől. Még az ország egészét megmozgató népszámlálás sem érintette őket közvetlenül – hiszen ők nem igazán számítottak tényezőnek a társadalom szemében. Ki voltak szolgáltatva közvetlen környezetük viszonyosságainak. Mivel élethelyzetükben nem igazán tehettek különbséget a szabad- és hétköznapi között, életükből kiszorult az ünnep. Mit is érnek az ünnepek, ha jóformán minden nap egyforma? Helyzetüket tovább súlyosbította, hogy életvitelük kitaszítottá tette őket: az elhullott állatok eltakarítása, a gondozás, de még egy olyan örömteljes esemény is, mint az ellés szinte megbélyegezte őket, hiszen napi kapcsolatban érintkeztek olyasmivel, ami tisztátalanságnak számított. Így még a templomhoz sem közeledhettek – még Istenhez sem mehettek a problémáikkal. Csak a magukfajta vették körül őket, másokkal csak ritkán érintkezhettek. Pont ilyen, minden ünnepi hangulatot nélkülöző körülmények között érte őket egy különleges ünnep, az első karácsony. Pont a megszokott, bejáratott élet összefüggésében élhették

át a csodát: azt, hogy Isten azokhoz is közeledik, akiket kirekesztenek, akik magukat kívülállónak gondolják, akik úgy vélhetik, őket elkerüli az ünnep. Az történt ugyanis a pásztorokkal, ezekkel a több szempontból kitaszított emberekkel, amivel a legkevésbé számoltak: amit elérhetetlenül távolinak tartottak, kapcsolat keresett velük. Megszóltat feljűk és közöttük a menny üzenete. Közeledett hozzájuk az Isten saját életkörülményeik közepette, és találkozhattak. Két egymással összeegyeztethetetlennek tűnő világ találkozott, mert Isten átlépte a határt, amit

mindenki átléphetetlennek tartott. Az Isten emberré lett, csecsemőként megszületett *Jézus Krisztusban*, hogy a Tőle elszigetelt ember kapcsolatba kerülhessen Vele. A pásztorok maguktól sohasem léphették volna át még a templom küszöbét sem. Mégis igazi ünnepük lehetett: találkozhattak az Úr Istennel, aki lépett az ő irányukba, és ennek nyomán ők maguk viszont közeledhettek. Ünnepe lett az embernek, aki addig talán kizártnak tartotta azt, hogy adott életkörülményei között ünnepe lehet. Ezt élhetjük meg mi is karácsonykor, bár alapjáraton talán kiszorítjuk a lehetőségét a rácsok mögött. A Mindenható Isten nagy határátlépő: kész áttörni a megkövültnek vélt határokat, és közeledni az emberhez, és szóba állni azokkal is, akiket a világ kegyetlen normái kivetnek önmagukból. Az Úr kész megközelíthetővé tenni önmagát, kész találkozni, és lehetővé tenni az örömet. Jézus születésében, a csecsemőben emberré lett Istenben ez a tény jelenik meg szinte kézzelfoghatóan: találkozhatunk. Két egymással összeegyeztethetetlennek tűnő világ nyílnak meg egymás felé, mert Isten átlépte a határt, amit mindenki átléphetetlennek tartott. Lehet börtönkarácsony, mert a Mindenható átlépte a határt az elszigeteltség és az ünnep között, és közeledett, ünnepet előkészítve közeledett az elszigeteltségben sínylődő ember életébe. Az Ő közeledése pedig új erőterbe helyezi az életet: ahogy egykor a pásztorok, mi is kimozdulhatunk a monoton hétköznapiakból, és alvó, tespedő kitaszítottakból éberen figyelők, a figyelőkből hallók, a hallókból keresők, a keresőkből találók lehetünk. Hívogat az ünnep, és átélhetjük: Isten közeledik, és szabad Hozzá közeledni. Áldott (börtön-)karácsonyt! Ámen.

Kaszó Gyula börtönlelkész, Tolna Megyei Bv. Intézet

Országos adventi Biblia-vetélkedő

Az egyiptomi kivonulás hányadik évében állították fel a kijelentés sátrát? - erre a kérdésre is válaszolni kellett a november 30-án megrendezett, ez évi országos Biblia-ismereti vetélkedőn, amelyre huszonhat intézetből ezeregyszáz fogvatartott nevezett be. A Gyorskocsi utcai intézetben például kellemes barokk zene és adventi koszorú fogadta a versenyzőket, amelyen egy fogvatartott gyűjthatta meg az első gyertyát. A tesztek kitöltésére egy óra volt, idén Mózes II. könyvéből és Lukács evangéliumából tettek fel a szervezők negyven kérdést.

Veszprémi fogvatartottak a jóvátételről „Ki ne nézne furcsán hat rabruhás fickóra”

...Elkezdtek a nagyipart! Kitűnő összhangban, egyetemlegesen osztottuk meg a munkafázisokat, mindenki lelkesen dolgozott, a sajtó forgatott és kattogtatott.

A szanaszét hullott levelek kupacokká alakultak, és a gyűjtőzsákban végezték. Szenzációs átalakulás! Ezt mindenki látta, aki arra járt, mert a temető nyitva volt, és tömegek mozogtak a mindenszentek miatt. Nem mondom, volt furcsa tekintet, de ki ne nézne furcsán hat rabruhás fickóra, akikre fegyveres őrk vigyáznak? De amikor továbbgondolják, valószínűleg azt is meglátják, hogy a bűnt szerszámokra cseréltük, és most nem ellenük teszünk. Most mi dolgozunk értük!

Na nem, nem mártírként akarom eladni magam, távol álljon tőlem, csak érzékeltetném azt, hogy változni szeretnék mindannyian, és ami fontos, jó irányba! Egyszerűen adni akartunk, visszaadni. Ez már a harmadik jóvátételi programom volt, szóval komolyan gondolom, és kész vagyok a következőre is!

Németh Attila

Ami elmúlt, nincs többé

Izgatottan és lelkesedéssel, de kellő tisztelettel és alázattal szálltunk ki az autóból egy veszprémi temető parkolójában. Felsorakozva hallgattuk az intelmeket és a kötelezettségünket a parancsnok asszonytól és a temető dolgozójától. Bár sejtettük, hogy néhány órára a gereblye és a seprő lesz a barátunk, oda kellett figyelni, mit és hogy kell majd csinálni. Nem volt helye a viccelődésnek. Körülöttünk a megemlékező emberek sokasága, a veszprémi tévé kamerája, a Veszprémi Napló fotósa is komolyságra kötelezett minket, de természetesen mi is tudtuk, hol vagyunk. Talán az időjárás is tudta ezt, hiszen ködben, kissé télies időben sepergettük a villanó vakuk előtt a faleveleket.

A temetőbe látogató emberek nem biztos, hogy értették, mit keres ott hat furcsa ruhába öltözött személy, körben fegyveres őrökkel, de a tiszta területet látván, tudták, hogy valami jó történik. A munka végeztével mindenki megállt egy percre emlékezni. Előkerült a gyertya és fellobbant az emlékezés lángja. Elhangzott egy imádság, majd jött a csend. Ami elmúlt, nincs többé. Fájtak az emlékek, legalábbis nekem fájtak. De végeztünk! Megtisztult a temető bejárata és megtisztultak a főbb útvonalak. Vissza kellett zökkenni jelenlegi világunkba. Újra rabó, újra zsilipkapu és újra zárka...

De köszönjük! Köszönjük, hogy jóvátehettünk, és hogy emlékezhettünk!

Petrás Róbert

Visszaadtak valamit abból, amit elvettek

Nyár óta ott volt a levegőben. Ők és én is bíztam abban, hogy hamarosan megvalósul a harmadik is. És eljött a nagy nap, hatan vettek részt az eseményen. Reggel időben érkeztem, előkészítettem mindent jóvátételi programhoz. Tudtam, hogy most már nincs akadálya, megvalósulhat. Beszálltam az autóba és elindultunk szépen csendben, talpig alázatban és tiszteletben. Ők másik autóban utaztak, ahogy a biztonsági szabályok előírják. Amikor megérkeztem másodmagammal, már sorakoztak a Vámosi úti temető előtt formaruhában és láthatósági mellényben. A felügyelők kutyát is hoztak magukkal, hogy minden az előírások szerint történjen. Ez idén már a harmadik. Vajon mennyire lesz még alkalom? Hogy élük meg a közösségi jóvátételt a résztvevők, és mit jelent nekik pont itt, pont ezt csinálni, pont ezen a napon... Akkor kezdjük! – hangzott a parancsnok szava majd a VKSZ Zrt. Temetőgondnokságának igazgatója szólott néhány biztató szót a fogvatartottakhoz. A talicskák és a kerti szerszámok munkára készen álltak a közelben. Kattogtak a fényképezőgépek, ők hatan pedig nekiálltak összeszedni a temető fáihoz lehullott leveleket. Módszeresen, fokozatosan befele haladva gyűjtötték az avart. Csendben dolgoztak, nem zavartak senkit. Égett a munka a kezük alatt. Söpörtek, gereblyéztek, lapátoltak szó nélkül. Néhány látogató épp akkor érkezett, kíváncsian szemlélték őket. Vajon mernek valamit szólani? Mit gondolnak, mi történik itt? – fordult meg a fejemben miközben figyeltem tekintetüket. Közben a riporterek kérdeztek, én válaszoltam. Jelen volt a helyi média. Sürögtek, érdeklődtek, tapogatóztak a témában. Fogvatartottak temetőben? Meglepő. Mit tesznek jóvá? Miért vannak itt? Tényleg önként vállalták ezt? Mi ez a program? Mi is az utógondozás? Valóban felkeresik önt szabadulás után? Ön szerint vissza tudnak illeszkedni a társadalomba? – záporoztak a kérdések. Néztam őket, közben készítettem néhány igazán jó fényképet. Beszélgettem velük és a felügyelőkkel is, kíváncsi voltam a gondolataikra. Mielőtt elhagytuk a temetőt, meggyújtották a kegyelet gyertyáit elhunyt hozzátartozóikért, szeretteikért, magukban velem imádkoztak. Nézték a lángokat. Csendben, halkán, egymás előtt zavartan. Aztán megindult a menet és autóba szálltunk. Ők elöl, én hátul. Egész délelőtt hideg volt és nyirkos köd szállt. Holnapra talán ugyanilyen lesz, de ma, ma ők tisztították meg. Átfáztak, megéheztek, de mindenki végigcsinálta, méltósággal, tisztességgel!

Nagyné Horváth Zsuzsanna utógondozó koordinátor

A holtak legendája: Halottak napja és halloween

November elsején van mindenszentek, másodikán halottainkra emlékezünk. Mindenszentek napja azoknak a szenteknek az ünnepe, akiről a naptár név szerint nem emlékezik meg. Halottak napján sokan gyertyát, mécsest gyújtanak elhunyt szeretteik emlékére, és felkeresik a temetőben hozzátartozóik sírját. A katolikus egyházban először 998-ban ünnepelték a halottak napját. A tanítás szerint ezen a napon az élő és a halott hívek közösséget alkotnak. E napon szokás a halottak emlékeztérére a sírok megtisztítása, feldíszítése és a gyertyagyújtás. A néphagyományban mindkét napot számos hiedelem övezi. A néphit szerint ilyenkor hazlátogatnak a halottak, ezért régen számukra is megterítették, kenyeret, sót, vizet tettek az asztalra.

Norvég börtönsziget

Oslótól 74 kilométerre van egy tengerrel körülölelt kis sziget, ahol az emberek tradicionális faházakban élnek, majdnem mindent maguk termelnek, állatokat nevelnek. Amikor nem dolgoznak, vagy tanulnak, akkor bevásárolnak, főznek, sportolnak, vagy szaunáznak, biciklivel, lovaskocsival és elektromos quadokkal közlekednek. A sziget százötven lakója nem a bónuszt nyerte meg: ők mindannyian elítéltek. A sziget filozófiája, hogy mindenkinek jár egy második esély, és nem tesznek különbséget ember és ember között. Érdekes paradoxon, hogy noha az itt „letöltött” évek nem olyan risztóak, Bastøy mégis is az egyik legeredményesebb börtön a világon: az innen kikerülőeknek csak 18 százaléka lesz visszaeső, addig ez a szám máshol 70 százalék fölött van. Itt sem olyan rossz, de megtalálják a helyüket kinn is. Hiszen nagyjából ugyanazt kell csinálni: dolgozni, tanulni, tekintettel lenni egymásra, a közösségre és a környezetre.

Csokit vagy csalunk!

Amerikában halloweenkor az ajtó előtt jelmezbe öltözött gyerekek jelennek meg, akik házról házra kopogtatva „Trick or treat!” („Csokit vagy csalunk!”) kiáltással csöngtetnek be a házakba, melyek lakói a legtöbb esetben édességet adnak a beöltözött gyerekeknek. A kicsik és nagyok többnyire túlvilági hangulatú maskarákat öltenek magukra, és általában baráti társaságban, jelmezbált rendezve ülik meg ezt az ünnepet. Ezt a szokást valószínűleg az angol, ír és skót bevándorlók vitték magukkal és honosították meg az Egyesült Államokban. A tölklámpás eredete egy ír mondából származik, amelyben *Lámpás Jacknek*, a részeges, ám csalafinta naplopónak sikerült rászednie az ördögöt. Jack tivornyáinak végén megjelent az ördög is. A nemkívánatos személy ellen csupán egyetlen védekezési lehetősége adódott: el kellett venni a kedvét a további kísértéstől. Jack egy hatalmas fához vezette a pokol királyát, és rávette, mérkőzzön meg vele fára mászásban. A sátán elfogadta a kihívást. Jack megvárta, míg az ördög jó magasan felkúszik a fára, majd egy keresztet vésett a törzsbe, hogy ellenfelét megakadályozza a lejutásban. Az ördög ezért Jacket halála után nem eresztette be a jól megérdemelt pokolba, ráadásul a menny kapui sem nyíltak meg előtte. Az örök száműzetésre ítélt Jack egy fáklyát vihetett csak magával, amelyet egy tükörben helyezett el, így járja azóta is az éjszaka sötétjét a menny és pokol kapujában. A babonás emberek, hogy elűzzék Jacket, egy lámpást raknak a házuk elé vagy az ablakukba. *forrás: wikipedia*

Örömperecek a gyerekeknek

A balassagyarmati intézetnek már több évre visszanyúló a kapcsolata a Reménysugár Otthonnal. Nemrégiben, november 7-én az otthon egy felújított épületének átadására kaptak meghívást. Az ünnepségen az intézet igazgatója külön kiemelte a Balassagyarmati Fegyház és Börtön fogvatartottjainak segítségét, akik a jóvátételi program keretében végezték el az épület körüli tereprendezést és takarítást. Az otthon felkérésére az intézet Szent Dávid Zenekara örvendeztette meg a jelenlévő gyerekeket és vendégeket egy gyermekdalokból összeállított rövid műsorral.

Szakmát tanulnak

A börtönökben szakmai képzések is folynak, a Támop 5.6.3 program révén egyre több szakma elsajátítására van lehetőségük a fogvatartottaknak. A sikeres vizsga útlevél a jövőbe, komoly lehetőség az újrakezdésre. Most a Szegeden és a Gyújtőben zajló képzésekbe pillantunk bele.

Targoncavezetőként szabadulnak

Targoncavezetésből vizsgázott húsz elítélt november elején a Szegedi Fegyház és Börtön nagyfai objektumának tanpályáján. A jelentkezők a szakmai oktatás előtt egy kilencvenórás készség- és képességfejlesztő tréningen is részt vettek. A képzés folyamán a tanulók elsajátították az építő- és anyagmozgató gép kezelését, tanultak a különböző targoncák üzembe helyezéséről, karbantartásáról, kezeléséről, a munkavédelmi és különleges munkabiztonsági előírások betartásáról. A gyakorlati oktatás során a nagyfai intézet udvarán egy targoncával különféle rakodási feladatokat gyakoroltak.

A vizsgán először az egy hónapos tanfolyamon megszerzett elméleti ismeretekről kellett számot adniuk, majd jött a gyakorlat: a targoncával előbb szlalomozni kellett, majd egy raklapot kellett elvinni a pálya egyik részéről a másikra.

A vizsgázók között volt a jövő márciusban szabaduló *Lendvai Bátor Zsolt* is. „Először és remélem utoljára kerültem rácsok mögé. Főiskolai végzettségem van, informatikát és pünkösdiste teológiát tanultam. Az informatika juttatott bajba, az életben nem megyek többé a számvitel közelébe. Nagyon jól jött ez a targoncavezetői vizsgalehetőség, ami egy új esélyt ad majd nekem szabadulásom után. Öt gyermekem van, és magunkhoz vettük elhunyt bátyám két gyerekét is. A targoncagép-kezelő szakma viszonylag keresett: először itthon szeretnék boldogulni velem, de távlati terveimben egy angliai munkavállalás szerepel. Szeretném továbbképezni magam, a végső célom, hogy műszakvezető legyek egy londoni üzemben – tudtuk meg

a fiatalember terveit. Reményei szerint itthon is keres majd annyi pénzt új végzettségével, amiből tisztességgel el tudja látni családját.

Kovács Anett, a SZTÁV Felnttkepző Zrt. szegedi kirendeltségvezetőjétől megtudtuk, hogy a képzésre olyan elítéltek jelentkezhetnek, akik egészségügyileg alkalmasak a munkakör betöltésére, és megvan a nyolc általános iskolai végzettségük. „Ezzel a képzettséggel például anyagmozgatóként bármilyen nagyvállalat raktárában lehet munkát vállalni itthon és külföldön is. Szinte minden hallgatónk kapott eddig munkát, aki ezt a tanfolyamot elvégezte” – mondta a kirendeltségvezető.

Az OKJ-s képzést a Támop 5.6.3 programja támogatta. Szegeden 2013-ban indult a program, amelyben a fogvatartottak 15 százaléka vesz részt önkéntesen. Lényege, hogy már a börtönben személyre szabottan elkezdődik az elítélt visszavezetése a társadalomba, és szabadulása után is nyomon követik sorsa alakulását. Az intézetben két éve reintegrációs tanácsadók és utógondozó koordinátorok tájékoztatják a fogvatartottakat a programról, készségfejlesztő tréningeket szerveznek, a szakmaképzésről, személyre szabott szolgáltatásokról tájékoztatnak, emellett munkaerő-piaci és információs szolgáltatást nyújtanak és pályaválasztási tanácsokat is adnak.

A Szegedi Fegyház és Börtön III. objektumában a Támop november 17-től kommunikáció, önismereti és konfliktuskezelő tréningeket szervez az elítélteknek, majd év végén megkezdődik a mezőgazdaságimunkás-képzés.

Napi 830 kiló kenyér sül a Csillag pékségében

Az I. objektumban pedig húsz fogvatartott részvételével elindul a gyorspékségi képzés. A nemrég átadott Rácsos Sütödében már jelenleg is két óriáskemencében sül a kenyér, a kalács, a zsemle, a kifli és a briós. Minden nap 10-12 elítélt dagasztja a tésztát, szükség van a szakemberekre – kinn is, benn is. A nagyobbik kemencében egyszerre 160, a kisebbikben 80 darab 80 dekás kenyeret tudnak megsütni, amelyet a Csillag mellett a Dorozsmai úti előzetes, valamint a nagyfai börtön fogvatartottjai fogyasztanak el.

Elhalványul homlokunkon a bélyeg

Lendvai Bátor Zsolt tollat ragadott, hogy megossza a Börtönújság olvasóival a képzés során összegyűlt gondolatait.

„Ahogy közeleg a szabadulás, akarva-akaratlanul, de minden-
kiben ott feszül a kérdés: mit fogunk kint csinálni? Lesz-e
munkánk, megélhetésünk, el tudjuk-e tartani a családjunkat,
vagy lehetőség hiányában megint a bűnözés lesz az út?
Aki már egyszer is megjárta a börtönt, átélte a szabadulást,
saját bőrén tapasztalta, milyen visszailleszkedni, divatos
szóval »reintegrálódni«. Ezt persze nem csak mi tudjuk, azok
is, akiknek hivatásuk, hogy ezt a folyamatot elősegítsék. Ezért
is vettük nagy örömmel a hírt, hogy a nagyfai objektumban is
elindult a Támop 5.6.3 szakmaszerző program. Ezzel egy olyan
lehetőség nyílt meg előttünk, amely elősegítheti
a munka világába történő beilleszkedést, a bűnözői életmód
felszámolását. Az első körben targoncavezető szakmát lehetett
szerezni. Hogy a gyakorlati és az elméleti képzésen is részt
lehesen venni, ahhoz egy 3-szor 30 órás felkészítő tréninget
is kellett teljesíteni. Kezdetben ezt teljesen feleslegesnek
tartottuk, de később rájöttünk, hogy az önismeret, a
kommunikáció, a konfliktuskezelés elsajátítása sokat segíthet
bizonyos élethelyzetek kezelésében. Akinek mindez sikerült,
»nyeregbe pattanhatott«, és a gyakorlati foglalkozásokon
megtapasztalhatta, hogy a feladat nem is olyan egyszerű, de
szorgalommal, kitartással és kellő komolysággal megcsinálható.
Aztán eljött a vizsga, és mindenki arcán látszott az izgalom.
Mert megértettük, hogy ez a bizonyítvány egy lehetőség
a szabadulás után a munkaerőpiacon. A tisztességes élet
zálaga. Most már csak abban bízhatunk, hogy a társadalom is
tolerálni fogja azokat az erőfeszítéseket, amelyeket a büntetés-
végrehajtás és mi elítéltek teszünk. Hogy leomlanak az elítéltek
falai, és elhalványul homlokunkon a bélyeg: bűnöző!

Mi megtettük az első lépéseket.”

Lendvai Bátor Zsolt, Nagyfa

Fogvatartotti szakképzések a Gyűjtőben

A Budapesti Fegyház és Börtön a hagyományos általános és középiskolai oktatás mellett az idei tanévben több szakmaképzést is szervezett a fogvatartottak számára. A kétéves, OKJ-s szakképesítést nyújtó szakács-, festő-mázoló és burkolóképzéseken 103 fogvatartott vesz részt. Emellett húsz elítélt konyhai kisegítőnek tanul a Támop 5.6.3 projekt keretében.

Köztudott, hogy a munkaerő-piaci igényeknek megfelelő végzettség megszerzése elősegíti a büntetés-végrehajtás reintegrációs törekvéseit, és ezzel a képzésben résztvevő fogvatartottak is egyetértenek. N. K. elítélt elmondta, hogy nagy reményekkel kezd neki a tanfolyamnak, mivel az elsajátított szakma kenyeret ad majd a családjának. K. G. ugyancsak a szabadulást követő munkavállalási esélyek javulását várja a szakképzéstől.

Az intézet vezetése bízik abban, hogy a bizonyítványosztást követően olyan jól képzett szakmunkásokkal bővül a fogvatartotti munkaerő-állomány, akik egyrészt bekapcsolódhatnak a karbantartási munkálatokba, másrészt a szabadulást követően is hasznosíthatják börtönben megszerzett szaktudásukat.

Kiss Gábor Gergő cikke nyomán

Aktív hétköznapiak - fogvatartottak pályáztak Kaposváron

„Aktív hétköznapiak” címmel hirdetett országos pályázatot a Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnoksága, amelyre fogvatartottak is pályázhattak. A kaposvári börtön fogvatartottjai „Környezettudatos gondolkodás fejlesztése a Somogy Megyei Bv. Intézetben” elnevezésű munkájukkal megnyerték az egyik kategóriát. A pályázat keretében hat fogvatartott tartott környezetvédelmi témákban ismeretterjesztő előadásokat, majd a hallgatók rövid kérdőíven adták számot a megszerzett tudásról. A program másik elemeként a szelektíven gyűjtött PET palackokból ajándék- és dísz tárgyakat készítenek szakköri munka keretében. A nyertes pályázók tárgyjutalomban részesültek.

Jóvátételi munka Egerben

Októberben tíz női fogvatartott segített az egeri Idősek Berva-völgyi Otthonának „felfrissítésében”: a fogvatartottak a jóvátételi program keretében újíttatták fel és festették, mázolták az udvari padokat, korlátokat és az etetőket. A munkára resztoratív csoportfoglalkozáson készültek fel, ahol a megbánásról és az értékrendről beszélgettek. A munka elvégzésével köszönetet mondott *Töröcsikné Király Margit*, az idősek otthonának intézményvezetője, aki méltatta a fogvatartottak munkáját és szemléletváltási törekvéseit.

Német kórus a Fővárosiban

A Magyar Evangéliumi Börtönmisszió scheidewegi kórusa közel száz fogvatartott részére tartott zenés istentiszteletet a Fővárosi Bv. Intézet Színháztermében október 7-én. A kórus gyakori vendége a börtönöknek, ahol továbbra is azt hangsúlyozzák, hogy megváltoztathatjuk életünket.

A reformáció napja Nyíregyházán

A reformáció napja alkalmából október 29-én tartott előadást *Melich Mihály* evangélikus lelkész a nyíregyházi börtönben. Az előadás felidézte *Luther Márton* történelmi tetteit és a Szentírás útmutatásait.

Nyíregyházára látogatott a **Magyarországi Gedeon Társaság** is, akik a korábbi évek hagyományainak megfelelően ismét Bibliát ajándékoztak közel harminc fogvatartottnak. A Gedeon Társaság nemzetközi szervezete 194 országban működik, eddig több mint kétmilliárd Szentírást ajándékozott.

Drogprevenció Szombathelyen

Az elrettentés és a megelőzés volt a célja *Végh György* szakember nagy sikerű előadásainak a Szombathelyi Bv. Intézetben november 14-én és 19-én, amikor a már ismert, és újonnan megjelent drogok káros hatásaira hívta fel a figyelmet. Mindkét napon közel 180 fogvatartott vett részt az interaktív, vetítéssel egybekötött előadáson, ahol betekintést kaptak a drog okozta személyiségtorzulásról, talajvesztésről, és kilátástalanságról.

RENDŐRSÉGI FELHÍVÁS

A Komárom-Esztergom Megyei Rendőr-főkapitányság nyomozást folytat emberölés büntetnének gyanúja miatt ismeretlen tettes ellen. A nyomozás adatai szerint az elkövető 2014. március 25-én 10.10–10.15 óra között a Tatabánya, Komáromi u. 44. sz. alatti lépcsőházban megölt egy otthonába tartó, 85 éves asszonyt, majd elmenekült a helyszínről. A Komárom-Esztergom Megyei Rendőr-főkapitányság kéri, hogy aki a bűncselekménnyel vagy az elkövetővel kapcsolatban információval rendelkezik, jelentkezzen a nevelőtisztnél. A nyomravezetőnek a Komárom-Esztergom Megyei rendőrfőkapitány kétmillió, Tatabánya polgármestere ötszázezer forintot ajánlott fel.

Célpontban a család

„Apacsoportos” foglalkozásokkal segítik a családba való visszaailleszkedést Állampusztán, melyek során a fogvatartottak megismerkednek a felelős párkapcsolathoz, családtervezéshez, a szülői feladatokhoz és a gyermekvállaláshoz szükséges készségekkel. A börtönviszonyokra sajnálatosan jellemző, hogy a fogvatartottak kinti kapcsolatai meglazulnak, kötődési nehézségekkel terheltek, és rengeteg negatív élményük gyűlik fel az évek során. A fogvatartás hosszával arányosan emelkedik a kapcsolatok felbomlásának esélye is. Egyes kutatások szerint a fogvatartottak 70 százalékát nem várja kint család. Jellemző az is, hogy a férfi fogvatartottak nem is tudják, milyen szükségleteik lehetnek gyermekeiknek. Az állampusztai börtön a Váltó-Sáv Alapítvánnyal közösen ezért idén már másodszor szervezett foglalkozásokat a kisgyermekes fogvatartottaknak, melyek megkönynyíthetik a visszatérést a normális családi életbe. *Bernáth István* fogvatartott is részt vett a kurzuson, melynek kapcsán elmondta, hogy három kiskorú gyermeke várja kint, miattuk érezte, hogy jelentkeznie kell a foglalkozásra, és érdemes ezt végigcsinálni, hogy szabadulás után megfelelő családi hátteret tudjon nekik biztosítani.

Vakok és gyengénlátók Kecskeméten

A kecskeméti intézet fiatalkorú női elítéltejei a nem látó emberek mindennapi életével ismerkedtek. A Támop 5.6.3 jóvátételi programja tette lehetővé a Vakok és Gyengénlátók Szövetsége tagjainak látogatását, melynek során a fogvatartottak kipróbálhatták azokat a használati tárgyakat, amivel látás nélkül is élhetővé válik a világ, megtapasztalhatták azt is, hogy milyen érzés bekötött szemmel késsel-villával étkezni, vagy tapintás után elképzelni a tárgyakat. Nagy sikert aratott a Braille-írógép, a beszélő mérleg és a színfelismerő készülék is. A fiatalkorúak köszönetképpen műsorral készültek, majd a program végeztével együttérzőn mondták el, nem gondolták, hogy ilyen nehéz a látás képessége nélkül teljes életet élni.

Egészséges élet Kalocsán

Október végén másodszor rendezték meg az „Egészséges életmódra nevelés” programot Kalocsán. A Vöröskereszt és az Országos Mentőszolgálat munkatársai, akik képekkel és gyakorlati bemutatókkal segítettek a börtön falain belüli egészség tudatos életmód fejlesztésében. A fogvatartottak olyan példákkal találkozhattak, amelyek mindennapjaikban is bármikor előfordulhatnak, és amelyeket ezzel a felkészüléssel önállóan is meg tudnak oldani.

H. Viola fogvatartott a programról az alábbiakat nyilatkozta: „Nagyon hasznosnak találtam az egész előadást, mert a mindennapi életben érhet minket itt bent is kisebb-nagyobb baleset. Így legalább rögtön tudunk segítséget nyújtani fogvatartott társaink részére is, amíg az ápoló meg nem érkezik. Ezt mindenki tanulta, aki például jogosítványt szerzett, de nem árt felfrissíteni a tanultakat, mert ezeket a gyakorlatban nem nagyon alkalmaztuk. Itt viszont megtanulhatjuk többek között azt is, ha például egy társunk, »falcok« az egészségügyi személyzet érkezéséig mit kell tennünk, hogyan és mivel tudjuk ellátni a sebet. Fontos, hogy a program további részében megtanuljuk az egészség tudatos táplálkozás módját és a mozgás fontosságát is.”

A Mikulásnak segítettek

Az ilyentájt nagyon elfoglalt Mikulásnak segítettek be a márianosztrai fogvatartottak oly módon, hogy apró meglepetéseket, gipszfigurákat készítettek. Az ajándékokat az ipolytölgyesi Szent Erzsébet Otthon lakóinak kézbesíti a Mikulás.

Nyert a Cetli Lengyelországban

A Váci Fegyház és Börtön médiaklubja által készített Cetli című film nyerte a lengyelországi Olsztynban megrendezett Börtönfilmek Nemzetközi Filmfesztiváljának egyik különdíját. A második alkalommal megtartott eseményen hazánk és a házigazda mellett Lettország és Kolumbia képviseltette magát. A kulturális élet különböző területein tevékenykedő neves személyiségekből álló, tizenöt fős zsűri választotta ki azt a hat kisfilmet, amely elismerésben részesült. A fesztiválnyitó után a szakmai és civil érdeklődőkből álló népes közönség érdekes időutazásban vett részt. Két izgalmas dokumentumfilm bepillantást engedett a lengyel büntetés-végrehajtás mindennapjainak atmoszférájába a hetvenes évek második felében, majd az 1989-ben lezajlott politikai fordulathoz köthető börtönlázadást idézték fel egy kisfilmben.

A hazánkat képviselő Cetli több szempontból is különleges eleme volt a fesztiválnak. A díjazott filmek közül egyedül a Váci Fegyház és Börtön által delegált alkotást készítették fogvatartottak, de a film az elismerést a témaválasztással és a kábitószér-függőség képi bemutatásának különlegességével is kivívta. A váciak meghívást kaptak a 2015-ben folytatódó megmérettetésre is, a fogvatartottak további kreatív ötleteinek megvalósítását pedig a fesztiválon nyert digitális kamera is segíteni fogja.

Az Angyalföld idén is gyűjt a gyermekeknek

Roszik Gábor evangélikus lelkész vezetésével a Magyar Testvéri Börtöntársaság idén is megszervezi a karácsonyi ajándékozást. Az Angyalföld program révén fogvatartott szülők gyermekeinek juttatnak ajándékot - a börtönben lévő szülő kérése, a börtönlelkész támogatása alapján. Az oktatási intézmények és a gyülekezetek körében indított gyűjtés révén tavaly 750 gyermek kapott börtönben lévő szülőjétől ajándékot.

Hogyan? Másképp!

A Tiszalöki Országos Büntetés-végrehajtási Intézetben tartott Hogyan? – Másképp címmel záró konferenciát a Segítő Kéz 2003 Szociális Egyesület Alapítvány. Az alapítvány az intézetekben fogvatartottak társadalmi visszailleszkedését segíti, elsősorban képzési és foglalkoztatási programokkal.

A fogvatartottak a konferenciával lezáró periódusban is több szakmát tanulhattak meg, és a kinti életben hasznos képzéseken vettek részt.

Van más út, mint a börtön

Újabb állomáshoz érkezett Vass Pál előadás-sorozata Balassagyarmaton. A civil életből érkező családapa saját története tanúságaként fogalmazta meg első kérdését: ha bajban vagyunk és problémánk adódik, van-e mibe kapaszkodnunk? Választ nem várt, csak annyit kért a jelenlévőktől, hogy gondolják át saját helyzetüket, milyen lehetőségeik vannak, és mit tudnak tenni annak érdekében, hogy legyenek kapaszkodóik. Az előadás második részében a látható és láthatatlan szabadság, azaz a börtön és a lelki rabság összefüggéseit járta körbe, melyről úgy véli, a lelki szabadság létrejöhet a fizikai fogság mellett is, ha nem csak önmagunk boldogulását helyezük előtérbe. Az előadást Gránicz Miklós fotóművész munkái színesítették, melynek köszönhetően ismét értékes gondolatokkal gazdagodhattak a balassagyarmati fogvatartottak.

Kerekasztal Társulat a Gyűjtőben

A Kerekasztal Társulat tartott előadást a Budapesti Fegyház és Börtön drogprevenációs körletén, ahol „A hosszabbik út” című darabot mutatták be *Gigor Attila* rendezésében. Az előadás érdekessége, hogy a történet annak a cselekménynek a mentén halad előre, amelyben a színészek a fogvatartottakkal megállapodnak. Az előadást drogprevenációs csoportfoglalkozás követte, amelyen kiderült, hogy az elítéltek azonosulni tudtak valamelyik főhőssel, és aktívan közreműködtek abban, hogy az illető megtalálja a nehézségeiből kivezető utat.

Ítélet Magyarországon – bemutató Győrben

Rendhagyó filmvetítésen vehettek részt a győri börtön elítélte, amikor az intézetben direkt a számukra vetítették le az „Ítélet Magyarországon” című dokumentumfilmet, amely a 2008-ban és 2009-ben elkövetett romagyilkosságok bűnperét követi nyomon. A bűncselekmények kilenc roma, köztük gyermekek életét oltották ki. A vetítés végén *Hajdú Eszter*, a film rendezője a bűnről, az előítéletekről és a rasszizmusról beszélgetett a fogvatartottakkal, amelyből kiderült, hogy a fogvatartottak is elítélik az ártatlanok, főleg a gyermekek ellen elkövetett gyilkosságokat.

Szegedi alkotások Temesváron és Orosházán

„Ember a tükörben” címmel nyílt nemzetközi kiállítás október 20-án a Temesvári Művészeti Múzeumban 170 elítélt műveiből. A kiállított képek jótékony célokat szolgálnak: a befolyt összeget az onkológiai beavatkozások támogatására szolgáló gyermeksegítő egyesület kapja.

A jótékony felhíváshoz a gyulai és a szegedi börtön is csatlakozott, huszonhárom elítélt alkotására lehetett licitálni Temesváron. A szegedi börtön alkotócsoportja Orosházán is bemutatkozott, ahol a Festészet napja alkalmából állították ki a börtönben készült képzőművészeti alkotásokat. A megnyitón részt vett egy húsz éve fogvatartott alkotó is, aki elmondta, hogy gyermekkorától érdeklő a festészet, de igazán csak a börtön falai között bontakozott ki tehetsége, amelyet tetoválás múltja és *Boris Vallejo* művészete inspirál.

Indul az országos műveltségi vetélkedő!

A Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnoksága Fogvatartási Ügyek Főosztálya hirdette meg az „Aktív hétköznapi” című pályázatot, melynek segítségével az Állampolgári Országos Büntetés-végrehajtási Intézet munkatársai kitalálták és megszervezték az I. Országos Műveltségi Vetélkedőt. A hatfordulós verseny feladatsorait a Börtönűjságban tesszük közzé.

Kérünk mindenkit, aki kedvet érez a vetélkedőben való részvételhez, hogy a feladatsorokat válaszolja meg és a válaszokat névvel, nyilvántartási számmal és intézetének megjelölésével adja le nevelőjének. Minden helyes válasz egy pontot ér, így egy feladatsor helyes kitöltésével maximum tíz pont érhető el. A játékban való részvételnek nem feltétele, hogy a játékosok minden tesztet kitöltsenek, illetve minden kérdést megválaszoljanak. Az első helyezést a 2015. decemberi összesítést követően a legtöbb pontot elérő fogvatartott nyeri el. Az első három helyezett oklevélben részesül, és értékes tárgyjutalmak is szerepelnek a nyereménylistán. A legaktívabb intézetek is tárgyjutalomban részesülnek. Az első helyezett emellett megnyeri intézetének a vetélkedő vándorkupáját.

**A megfejtések leadási határideje: 2015. január 31.
A feladatsor helyes válaszait a következő lapszámunkban közöljük.**

Mindenkinek jó szórakozást és eredményes munkát kívánunk az első teszt sor kitöltéséhez!

Országos Műveltségi Vetélkedő, első feladatsor

- 1. Ki zenésítette meg a Szózatot?**
A: Erkel Ferenc
B: Mosonyi Mihály
C: Egressy Béni
D: Liszt Ferenc
- 2. Hej...! Melyik folyó felől fúj a szél a népdal szerint?**
A: Dunáról
B: Tiszáról
C: Marosról
D: Szamosról
- 3. Kik vagy mik láthatóak a magyar kártya négy ászán?**
A: égtájak
B: hadvezérek
C: évszakok
D: királyok
- 4. Melyik tánc egyezik meg egy női ruha nevével?**
A: tangó
B: mazurka
C: bolero
D: rumba
- 5. Az alábbiak közül melyik volt egy férfiköpeny neve?**
A: pandúrleső
B: kutyafogó
C: malaclopó
D: macskahajtó
- 6. Kik találták fel a kajakot?**
A: az eszkimók
B: a kínaiak
C: a hollandok
D: az inkák
- 7. Milyen nemzetiségű volt a nagy meseíró, Andersen?**
A: svéd
B: dán
C: német
D: holland
- 8. Melyik történelmi személyünk neve van helytelenül leírva?**
A: Kossuth Lajos
B: Vörösmarty Mihály
C: Széchenyi István
D: Batthány Lajos
- 9. Kinek érdekeit képviseli az UNICEF?**
A: szakszervezetek
B: gyermekek
C: állatvédők
D: dolgozók
- 10. Melyik futballistát nevezik „fekete gyöngyszemnek”?**
A: Thuram
B: Pelé
C: Eusebio
D: Andy Cole